

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

1ος στόχος η οικονομία

ΤΑ ΜΕΤΡΑ για την οικονομία θα έχουν ένα ειδικό δάρος στο κυβερνητικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ. Πέντε «πακέτα» οικονομικών μέτρων θα έχουν το χαρακτήρα της άμεσης προτεραιότητας. Θα καλύψουν μεσοπρόθεσμες επιδιώξεις. Θα ξεκινήσουν την πρώτη μέρα της νέας κυβερνητικής θητείας του ΠΑΣΟΚ. Και θα συνδυασθούν με αλλαγές στους άλλους τομείς του δημόσιου βίου της χώρας. Για την πολιτική που θα εφαρμόσει το ΠΑΣΟΚ όταν (ξανα-)πάρει την εξουσία, μιλά στα «ΝΕΑ» ο κ. Α. Παπανδρέου. Εξαγγέλλει, εξηγεί και

Συνέντευξη στον
ΓΙΑΝΝΗ ΦΑΤΣΗ

αναλύει τα μέτρα, που θα πάρει η κυβέρνησή του. Και δηλώνει (από τώρα) ότι θα καταργήσει το θεσμικό οπλοστάσιο της Νέας Δημοκρατίας, που τείνει να αλλάξει την πολιτική μορφή της χώρας. Σε δύο άξονες θα κινηθεί η κυβερνητική πολιτική του ΠΑΣΟΚ: εσωτερική ανασυγκρότηση, ανόρθωση του διεθνούς κύρους της χώρας. Αυτά διακηρύσσει ο κ. Α. Παπανδρέου στη συνέντευξή του κι επισημαίνει ότι αυτοί οι στόχοι θα έχουν την προσδοκώμενη δικαίωσή τους με «μια πλατιά συναίνεση» και με μια «πανεθνική προσπάθεια».

Η κυβερνητική προοπτική του ΠΑΣΟΚ στηρίζεται σε δύο εκτιμήσεις του ηγέτη του: ότι θα γίνουν σύντομα εκλογές («εκ των πραγμάτων θα οδηγηθούμε σε αυτές», λέει) κι ότι είναι δεδομένη η μεταστροφή του εκλογικού σώματος («μας χωρίζει μεγάλη απόσταση από τη Ν.Δ. Είμαστε 10 πόντους μπροστά», παρατηρεί).

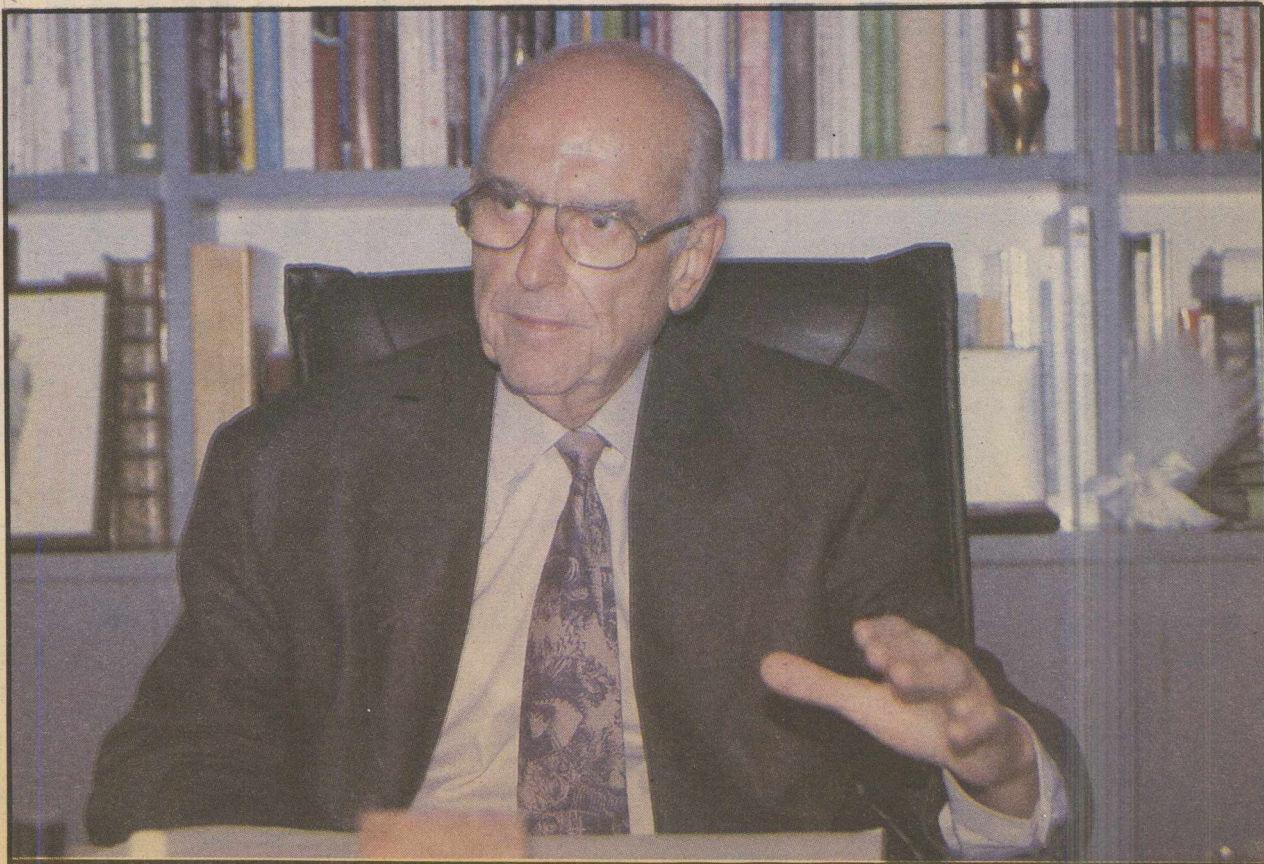
Επιμένει ότι η προσφυγή στις εκλογές είναι η αναγκαία λύση. «Αν συνεχιστεί επί μακρόν (η κυβερνητική θητεία της Ν.Δ.) δεν ξέρω τι θα μπορέσουμε να διασώσουμε απ' αυτή τη χώρα», τονίζει.

Κάνει την πρόβλεψη ότι θα οξύνεται η κοινωνική σύγκρουση κι ότι η κυβέρνηση «δεν θα περάσει τον κάδο» και «θ' αναγκασθεί να πάει σ' εκλογές». Με δεδομένα τη διενέργεια εκλογών και τη νίκη του ΠΑΣΟΚ σ' αυτές, ο κ. Α. Παπανδρέου παρουσιάζει τις κατευθυντήριες γραμμές της κυβερνητικής πολιτικής του.

Ως τη μέρα που θα προκηρυχθούν οι εκλογές, το ΠΑΣΟΚ θα εντείνει την πολιτική αντιπαράθεσή του στην κυβέρνηση. «Δεν υπάρχουν συνθήκες για μια ήπια αντιπολίτευση», παρατηρεί.

Και δηλώνει ότι ο αντιπολιτευτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ δρίσκεται σε άλλο δρόμο: στη Βουλή θ' ακούγεται η θέση του ΠΑΣΟΚ. Εκτός Βουλής θα υπάρξει μια εκτεταμένη επιχείρηση ενημέρωσης, με διανομή υλικού από σπίτι σε σπίτι.

Πιστεύει ότι ήλθε η ώρα της εξουσίας για το ΠΑΣΟΚ, αλλά (και) παρατηρεί: «Εκείνο που έχει σημασία είναι να πιστέψει ο κόσμος ότι είμαστε σε θέση σήμερα, όπως έχουν τα πράγματα, να χαράξουμε μια άλλη πορεία, που να εξυπηρετεί γνήσια τα λαϊκά συμφέροντα, την ανάπτυξη της οικονομίας μας, τα κυριαρχικά, εθνικά μας δικαιώματα».

«Θα στηρίξουμε την πολιτική μας στην πλατιά συναίνεση», επισημαίνει ο κ. Α. Παπανδρέου

Άμεση προτεραιότητα σε πέντε «πακέτα» μέτρων

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ξεκινάμε κ. πρόεδρε, τη συνομιλία μας, με τη διαπίστωση ότι αυτόν τον καιρό, δοκιμάζεται πολλαπλώς η χώρα μας. Οι εξελίξεις στα εθνικά θέματα δεν είναι ευχάριστες, η οικονομία μας υφίσταται κλυδωνισμούς. Υπάρχει κοινωνική έκρηξη, ο θεσμός της Δημοκρατίας δέχεται πλήγματα.

Σεις κ. πρόεδρε, έχετε δηλώσει σε πολλές περιπτώσεις, ότι θρσκόμαστε σε πολιτικό αδιέξοδο και ότι η μόνη λύση είναι η προσφυγή στις κάλπες κι είναι προφανές, ότι προβάλλετε αυτή την εκδοχή διότι πιστεύετε ότι ήγγικεν για το ΠΑΣΟΚ η ώρα της εξουσίας.

Πιστεύετε επίσης, ότι ο λαός έχει πειστεί ότι το ΠΑΣΟΚ είναι έτοιμο εδώ και τώρα, να κυβερνήσει τη χώρα; Και θα αποτελούσε η συνομιλία μας αυτή, μια ευκαιρία για να δοθεί η απάντηση στο ερώτημα: Τι θα κάνει το ΠΑΣΟΚ, όταν πάρει την εξουσία; Ποια είναι η πειστική κυβερνητική πρότασή σας στον λαό;

Προϋπόθεση, θέθαia, κ. πρόεδρε αποτελεί η ετυμηγορία της κάλπης. Κι ίσως θα έπρεπε επαρκώς να εξηγηθεί, πώς θα υποχρεωθεί η παρούσα κυβέρνηση να πάει σε εκλογές όταν ξέρει ότι θα τις χάσει. Πάντως παραμένει ανοιχτό το θέμα, που αποτελεί εθνική αγωνία. Πώς θα θγει η χώρα από το σκοτάδι, που χρόνο με τον χρόνο, μέρα με τη μέρα, γίνεται δυστυχώς πυκνότερο; Τι υπόσχεται το ΠΑΣΟΚ; Ποιος θα είναι ο νέος ρόλος του σήμερα, από την ύπαρξη της υπεύθυνης αντιπολίτευσης, αύριο από τη θέση της υπεύθυνης κυβέρνησης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αγαπητέ μου Γιάννη, έχεις θέσει μια σειρά από ερωτήματα, τα οποία

στο σύνολό τους, απαιτούν μια ολοκληρωμένη απάντηση, που φυσικά δεν μπορεί μια συνέντευξη πλήρως να καλύψει.

Θα ήθελα να ξεκινήσω από έναν χαρακτηρισμό του τι είναι αυτή η κυβέρνηση στη χώρα μας, πώς τη χαρακτηρίζω. Νομίζω ότι δεν έχει υπάρξει ποτέ τέτοια κυβέρνηση στη χώρα. Δεν θα μ' άρεσε να λάβω υπόψη σε αυτό που λέω, τις εποχές της ανωμαλίας, δηλαδή της χούντας.

Θα ήθελα να περιορίσω τις συγκρίσεις μου σε κυβερνήσεις στα πλαίσια του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Καμία κυβέρνηση στον τόπο μας δεν ήταν τόσο ταξική, τόσο κομματική, τόσο ανάλητη και τόσο ανίκανη. Πράγματι σε ένα μικρό χρονικό διάστημα – εγώ θα το έβαζα από το '89 και ύστερα, άλλοι το βάζουν από το '90 και ύστερα, δεν έχει σημασία – έχει κατορθώσει μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, να οδηγήσει τη χώρα, πραγματικά προς την καταστροφή. Και αυτό σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής του τόπου.

Είναι μια κυβέρνηση, η οποία δεν έχει, επειδή είναι ανίκανη πραγματικά, σχέδιο και πρόγραμμα, κινείται απρογραμμάτιστα. Αλλά υπάρχει κάποιο νήμα που εξηγεί τη στάση της και τις «λύσεις» που δίνει στα προβλήματα. Όταν λέω ταξική – γυρίζω σε αυτό – εννοώ μια συνειδητή προσπάθεια να αναδιαμορφώσει την ελληνική κοινωνία, μεταφέροντας εισόδημα και πλούτο από τις μεγάλες λαϊκές μάζες – όχι μόνο αυτές που ονομάζουμε «εργαζομένους», ή «μισθωτούς» – σε μια μικρή επώνυμη κι ανώνυμη οικονομική ολιγαρχία.

Πράγματι η κοινωνία την οποία διαμορφώνει αυτή τη στιγμή η κυβέρνηση, είναι αυτό που ονομάζουμε «η κοινωνία των 2/3». Δεν θα έπρεπε να μείνουμε στον αριθμό. Ο αριθμός δεν λέει πολλά αν είναι των 2/3 ή του 1/3. Συμβολικά εννοούμε ότι δημιουργούν μια υποτάξη – ίσως η λέξη αυτή ακόμη δεν είναι δόκιμη, αλλά υπάρχει στο εξωτερικό, είναι η λέξη Underclass – που παίρνει τη θέση του παλαιού προλεταριάτου, γιατί η διάρθρωση της εργασίας σήμερα είναι πολύ πιο πολύπλοκη, από ό,τι ήταν στο παρελθόν. Και ξεχάσαμε τον όρο «προλεταριάτο». Ο νέος όρος είναι η υποτάξη. Είναι αυτό που λέγαμε εμείς στις αναλύσεις μας «οι μη προνομιούχοι».

Οι τάξεις των μη προνομιούχων αν θέλετε διογκώνονται καθημερινά, ενώ ταυτόχρονα συγκεντρώνεται πλούτος σε μια νέα οικονομική ολιγαρχία και διαμορφώνεται μια κατάσταση στην Ελλάδα, μια πόλωση, ανάμεσα στους πολύ πλούσιους και τους πολύ φτωχούς. Αυτή είναι η πορεία της χώρας. Δεν έχει πάρει ακόμη μορφή και σχήμα ολοκληρωμένα, αλλά αυτή είναι η πορεία την οποία έχουν χαράξει. Και πρέπει να πω εδώ, μένοντας σε αυτό τον όρο, ότι όλα αυτά τα μέτρα τα οποία παίρνονται, το θεσμικό πλαίσιο το οποίο έχουν προωθήσει και για το οποίο θα μιλήσουμε παρακάτω, αυτό το θεσμικό πλαίσιο έρχεται δήθεν να εμφανιστεί ως εκσυγχρονισμός της χώρας. Και θα ήθελα εδώ να τονίσω, ότι πράγματι προς το τέλος της δεκαετίας του '80 υπήρχε το αίτημα του εκσυγχρονισμού σε πολλούς τομείς. Στη διοίκηση, ακόμα και στην υγεία και την αποκέντρωση και την Αυτοδιοίκηση, σε όλους τους τομείς

Συνέντευξη από τη σελ. 13

της δημόσιας ζωής υπήρχε το αίτημα του εκσυγχρονισμού.

Και εμείς οι ίδιοι τότε είχαμε πλήρως συνειδητοποιήσει αυτές τις ανάγκες, είχαμε ξεκινήσει το έργο, αλλά πράγματι δεν είχε ολοκληρωθεί. Και ήρθε η κυβέρνηση αυτή, να δώσει απαντήσεις υποσχέσεις σε αυτόν τον λαό, ότι πράγματι, θα προχωρούσε προς ένα εκσυγχρονισμό της χώρας. Και ο εκσυγχρονισμός της, είναι ψευδής, διότι συνίσταται από τη μια μεριά στην οικονομική περιθωριοποίηση ενός μεγάλου τμήματος του λαού και σε σειρά νομοθετημάτων τα οποία εκφράζουν όχι μόνο την ταξική της στάση και θέση, αλλά ταυτόχρονα και τον αυταρχισμό της. Έναν αυταρχισμό που μέρα με τη μέρα, υπονομεύει το Σύνταγμα, καταλύει διατάξεις του και αλλάζει πραγματικά την πολιτική μορφή της χώρας. Νομοθετήματα για την Παιδεία, για την Υγεία, για τη Διοίκηση, για το Ασφαλιστικό, για τις Συγκοινωνίες.

Σε όλους αυτούς τους τομείς, έχει παρουσιάσει έναν Φρανκεστάιν για τον τόπο μας. Έχει όλα τα χαρακτηριστικά αναληθσίας, αδιαφορίας για την τύχη του απλού πολίτη, όποιος και αν είναι αυτός και την απόφαση να εξυπηρετήσει αποκλειστικά κομματικά της στέλεχη, να διώξει ανηλεώς τους μη «ημετέρους». Και πάνω από όλα αυτά – την ταξικότητά της, τον αυταρχισμό της, τον κομματικό της χαρακτήρα, την υποταγή της Δικαιοσύνης στη δούλησή της, την οποία ασφαλώς σε μεγάλη κλίμακα έχει επιτύχει, παραβιάζοντας βασικές αρχές της διάκρισης των εξουσιών, που προβλέπει το Σύνταγμα. Πέραν αυτών έχει και την απίστευτη ανικανότητά της.

Εδώ ενθυμούμαστε άλλες εποχές, υπουργοί διαφωνούν με υπουργούς, υπουργοί διαφωνούν με τον Πρωθυπουργό, στελέχη της Νέας Δημοκρατίας γράφουν επιστολές στον Πρωθυπουργό, αλλά ψηφίζουν τον νόμο τον οποίον θεωρούν απαράδεκτο.

Υπάρχει ένα αλαλούμ, που σε κάνει πραγματικά να πονάς για τον τόπο. Τόσα χρόνια δουλειάς – ας ξεκινήσουμε από τη μεταπολίτευση – για την ανασυγκρότηση αυτού του κράτους. Τόσα χρόνια και κατόρθωσαν μέσα στα τελευταία 2-3 χρόνια να ανατρέψουν το οικοδόμημα που με τόση δυσκολία, με τόση προσπάθεια και τόση αγάπη, προσπαθήσαμε να στήσουμε σε αυτό τον τόπο. Εδώ μιλώ για μας, αλλά και ολόκληρη η περίοδος της μεταπολίτευσης ήταν μια δημιουργική περίοδος. Σήμερα έχουμε πισωγύρισμα.

Τι είχε πει ο Μητσοτάκης; Πώς το είχε πει αυτό; «Η ξευτελισμένη Ελλάδα του ΠΑΣΟΚ»! Αυτό το είχε πει στη Βουλή. Και αν θυμηθούμε τις μέρες μας, ήταν η Ελλάδα με το μεγάλο κύρος στα Βαλκάνια και στον πλανήτη γενικότερα. Θυμίζω απλώς την «πρωτοβουλία των έξι» και είναι τεράστια η σημασία την οποία πήρε και το ρόλο που έπαιξε στην περαιτέρω πορεία των γεγονότων.

Υπάρχει σήμερα μια μεγάλη σύγκρουση ανάμεσα σε ένα λαό που έχει ξυπνήσει και έχει δει τον εφιάλτη από πάνω του και προσπαθεί να τον αποβάλει, να τον απομακρύνει. Είναι μια σύγκρουση της κοινωνίας πια με τον κ. Μητσοτάκη και την κυβέρνησή του και θα προσθέσω τη Νέα Δημοκρατία ολόκληρη και ιδιαίτερα την κοινοβουλευτική της ομάδα, η οποία στηρίζει, έχει ψηφίσει, ψηφίζει και θα ψηφίζει όλο αυτό το αντιλαϊκό πλαίσιο. Το βιαιότατο συντηρητικό αυτό πλαίσιο το ψηφίζει. Έχουν τεράστιες ευθύνες και συμμετέχουν πλήρως στις ευθύνες όλοι τους.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΕΡ: Εσείς σαν κυβέρνηση, κ. πρόεδρε, τι θα διατηρήσετε από αυτό το νομοθετικό οπλοστάσιο της Νέας Δημοκρατίας; Ή τι θα καταργήσετε;

ΑΠ.: Θα σου απαντήσω. Θα είμαι ακριβής. Έχουμε ορισμένες δεσμεύσεις. Και μπορώ να επαναλάβω, ότι ολόκληρο το θεσμικό πλαίσιο του αυταρχισμού, του αναρχισμού, της φαλκιδεύσης, των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων, της ακύρωσης των μεγάλων μεταρρυθμίσεων της δικής μας δετίας, της αποσάθρωσης του κράτους πρόνοιας, ολόκληρο αυτό το πλαίσιο θα καταργηθεί. Νόμοι όπως ο αντιπεργιακός, ο νόμος ουσιαστικά κατάργησης του ΕΣΥ, ο «τρομονόμος», ο νόμος για τις αστικές συγκοινωνίες, ο νόμος για τις ιδιωτικοποιήσεις,

οι νόμοι που τώρα μεθοδεύονται για την Παιδεία, την κοινωνική ασφάλιση και τη δημόσια διοίκηση, αυτοί είναι νόμοι που θα καταργηθούν και θα αντικατασταθούν από νέο θεσμικό πλαίσιο, και εδώ ζητώ την προσοχή σου, που θα βγει όμως από τον διάλογο με τον λαό και τους φορείς του, στα πλαίσια αυτού που ονομάζουμε «κοινωνικό συμβόλαιο».

ΤΑ 5 «ΠΑΚΕΤΑ»

ΕΡ.: Από τώρα μπορούμε να προσδιορίσουμε πέντε σημεία από το κυβερνητικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ: μπορείτε να πείτε «αυτό θα κάνουμε»; Όπως το είπατε το '81 και είστε και έτοιμοι να πείτε και παραπέρα τι θα κάνετε ως κυβέρνηση;

ΑΠ.: Είμαι έτοιμος να σου απαντήσω. Βασικοί μας στόχοι και μιλώ όχι για τις πρώτες 100 μέρες, αλλά για τη μεσοπρόθεσμη προοπτική γιατί το τι θα περιέχουν ακριβώς οι πρώτες 100 μέρες θα εξαρτηθεί από το επίπεδο, πόσο χαμηλό θα είναι το επίπεδο, που θα μας έχει οδηγήσει η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Δηλαδή, αυτά που είναι σήμερα προτεραιότητες άμεσες, μπορεί να ξεπεραστούν και να είναι άλλες, πιο άμεσες ακόμη οι προτεραιότητες. Γι' αυτό το περιορίζω σε μεσοπρόθεσμες επιδιώξεις, που δεβίαιώς εκφράζουν και τη βαθιά διαφορά ανάμεσα στην Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ.

Ξεκινώ από την οικονομική πολιτική. Εδώ τα πράγματα είναι πολύ απλά. Αυτοί οι άνθρωποι έκαναν μόνο ένα πράγμα, που δεν χρειάζεται ούτε σπουδές ούτε δημοτικό. Η μόνη τους πολιτική ήταν εισπρακτική. Στόχο έδωσαν τη μείωση των ελλειμμάτων. Καλώς έδωσαν στόχο τη μείωση των ελλειμμάτων. Ποιος διαφωνεί με αυτό; Αλλά αυτός έγινε τελικά ο μοναδικός τους στόχος, πέραν της βαθύτερης παρατήρησης, ότι πίσω από όλο αυτό, είναι και η μεταφορά πλούτου και εισοδήματος από τα πλατιά λαϊκά στρώματα σε μια ολιγαρχία οικονομική.

Δεν μπόρεσαν να εννοήσουν αυτό που φωνάζει τόσος κόσμος – οικονομολόγοι διακεκριμένοι, όπως ο Αγγελόπουλος, ο Ζολώτας, άλλοι δικοί τους και είναι η θέση του ΠΑΣΟΚ – ότι η σταθεροποίηση της οικονομίας που σημαίνει πτώση ελλειμμάτων, μείωση του πληθωρισμού, δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς ανάπτυξη. Και αν ρίξεις όλες σου τις προσπάθειες σε μια γρήγορη λύση του προβλήματος των ελλειμμάτων, τότε είναι βέβαιο ότι θα σου ξεφύγει και ο πληθωρισμός και ότι δεν θα έχεις ανάπτυξη. Ένα απλό παράδειγμα: Δεν το διανοείται κανείς σε καμία άλλη χώρα, να αυξήσει τη βενζίνη, τα καύσιμα κατά 50 δρχ. Αυτό είναι τραγικό.

Μπορεί να έφερε τα δισ. που θέλει ο κ. Μάνος αλλά είναι βέβαιο ότι τινάζει τον πληθωρισμό στα ύψη και καθιστά την περίφημη προσαρμογή και σύγκλιση προς το Μάαστριχτ, ακόμη δυσκολότερη.

Η άνοδος των επιτοκίων είναι αναπόφευκτη. Πρώτον με την απόσυρση τόσων πόρων από την οικονομία για να εξυπηρετήσουν τη μείωση αυτού του ελλείμματος και δεύτερον με την αύξηση του πληθωρισμού, που προστίθεται στο πραγματικό επιτόκιο.

Σήμερα, μιλάμε για επιτόκια άνω του 30%. Επιτόκια, τα οποία ασφαλώς καθιστούν απαγορευτική μια γνήσια παραγωγική επένδυση. Δεν καθιστούν απαγορευτική, δεβίαιώς μια «επένδυση», η οποία αφορά απλώς εξαγορά μιας υπάρχουσας επιχείρησης, όπως είναι η ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ και η οποία μάλιστα, πουλήθηκε σε σκανδαλώδως χαμηλό τίμημα.

Αυτό είναι το βασικό σκεπτικό. Εδώ οι άνθρωποι δεν κατανόησαν ότι καταπολεμώντας την ανάπτυξη, περιορίζοντας την άνοδο και τη μεγέθυνση του ΑΕΠ, αναγκάζονται να στριμώχνουν όλο και περισσότερο τα πλατιά στρώματα. Διότι δεν είναι έτοιμοι ούτε θα είναι ποτέ, να περάσουν τα υψηλά εισοδήματα. Η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή επί των ημερών τους συνεχίζεται και θα συνεχίζεται.

ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

Αλλά ας επιστρέψω στο ερώτημα, εμείς, πιο συγκεκριμένα, τι θα κάνουμε; Πρώτα από όλα θα στηρίξουμε την πολιτική μας στην πλατιά συναίνεση του λαού, των φορέων και ίσως και πέραν αυτού. Πλατιά συναίνεση, γιατί χωρίς μια πανεθνική προσπάθεια εκεί που βρισκόμαστε, είναι αδύνατον να τα βγάλουμε πέρα. Με πανεθνική προσπάθεια, είμαι απόλυτα αισιόδοξος, ότι μπορούμε.

Αυτή η προσπάθεια δεν μπορεί να γίνει σήμερα από αυτή την κυβέρνηση, η οποία βλέπει την κοινωνία και τον λαό ως εχθρό της (και του φέρεται, στον λαό, ως να ήταν εχθρός).

Λοιπόν το πρώτο, θα είναι η διαμόρφωση ενός διεθνώς ανταγωνιστικού βιομηχανικού τομέα. Έχει τελείως αποσθρευθεί η παραγωγική μας βάση. Πού πάμε; Ο τουρισμός, καλώς, αλλά θα είναι μόνο ο τουρισμός; Και να δούμε και για τη γεωργία μας η οποία στις σημερινές συνθήκες, δεν είναι ανταγωνιστική. Ειδικά, ύστερα από τις αποφάσεις που έχουν παρθεί από την ΕΟΚ και οι οποίες δεν πολεμήθηκαν – τουλάχιστον για να κερδίσουμε χρόνο – από την ελληνική κυβέρνηση.

Λοιπόν, εδώ πρέπει να αναπτύξουμε κλαδι-

Ο Ανδρέας Γ. Παπανδρέου αναλύει τα

Οι δύο άξονες της κυβερνητικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ

κές πολιτικές εκεί που έχουμε συγκριτικά πλεονεκτήματα και ταυτόχρονα θα πρέπει να ωθήσουμε προς την αύξηση της παραγωγικότητας μέσω της εκπαίδευσης και εξειδίκευσης του εργατικού δυναμικού. Αυτό είναι ένα πρώτο πακέτο, πάρα πολύ βασικό και κρίσιμο, όπου θα κληθούν οι Έλληνες, πρώτα από όλα, βιομήχανοι, εφοπλιστές, ομοεθνείς να συμβάλουν σε ένα πρόγραμμα ανάπτυξης. Και κοιτάξτε, θα δεχθούν μόνο εφόσον μπορούν να θεωρήσουν ότι θα είναι κερδοφόρα η συμμετοχή τους. Δεν πρόκειται να το κάνουν αλτρουιστικά.

Αλλά ένα πράγμα που εμείς μπορούμε να προσφέρουμε που δεν έχει προσφέρει αυτή η κυβέρνηση είναι οι σταθεροί κανόνες του παιχνιδιού. Οι κανόνες θα στηθούν χωρίς, θα είναι γνωστοί και όταν ανάβει το πράσινο φως, ανάβει το πράσινο φως και μένει αναμμένο. Αυτό δεν το πρόσφερε η περίφημη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ούτε καν στον κόσμο των βιομηχάνων και επιχειρηματιών.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΡ.: Ένα άλλο πακέτο;

ΑΠ.: Ένα δεύτερο πακέτο, είναι η αναδιάρθρωση της αγροτικής μας οικονομίας, διότι σήμερα δεν είμαστε ανταγωνιστικοί. Και για να μπορέσει να προσαρμοστεί η γεωργία μας χωρίς μεγάλες απώλειες στη νέα ΚΑΠ – Κοινοτική Αγροτική Πολιτική – θα πρέπει να προχωρήσουμε σε εκσυγχρονισμό, όχι μόνο να επιλέξουμε μορφές γεωργίας που είναι πιο κερδοφόρες, αλλά πρέπει να εκσυγχρονίσουμε και τους Συνεταιρισμούς που για μας πρέπει να παραμείνουν ισχυροί, με ρευστότητα και με τη δυνατότητα να προστατεύσουν το εισόδημα των αγροτών και όλων εκείνων που θα εργάζονται στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων.

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι η προσπάθεια της κυβέρνησης, είναι να εκθέσει τους Συνεταιρισμούς, να τους υπονομεύσει, να τους διαλύσει, για να παραδώσει στα εμπορικά κυκλώματα τους αγρότες, οι οποίοι υφίστανται σήμερα ανελέητη εκμετάλλευση από τα κυκλώματα αυτά. Θα στηρίξουμε τους Συνεταιρισμούς και θα αντιμετωπίσουμε οπωσδήποτε τα χρέη τους.

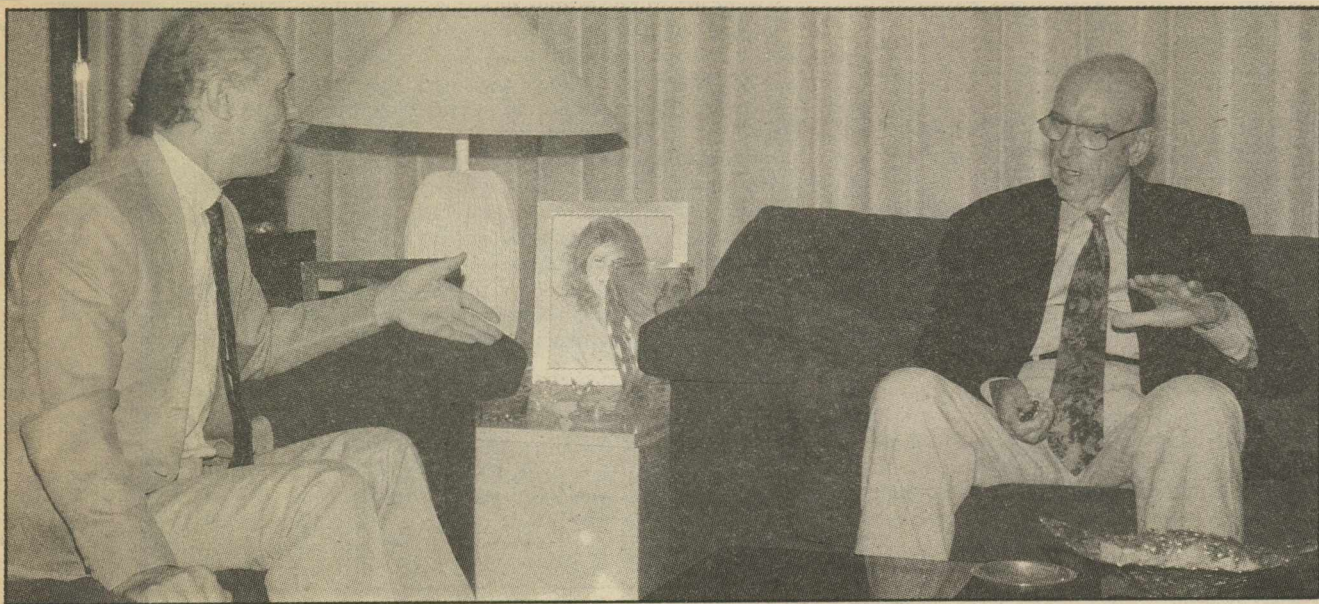
Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΡ.: Ένα τρίτο πακέτο;

ΑΠ.: Τρίτο πακέτο αφορά τον τριτογενή τομέα, των υπηρεσιών. Είναι ήδη δέδαια ένας δεδαρημένος τομέας και θα είναι πιο δεδαρημένος ακόμη, διότι στην πορεία προς την αύξηση της παραγωγικότητας στο βιομηχανικό τομέα, στον αγροτικό τομέα, θα υπάρξει μείωση του αριθμού εργαζομένων, οι οποίοι θα πρέπει να περάσουν στον τριτογενή τομέα των υπηρεσιών, όπου η Ελλάδα κατά τη γνώμη μου και τη γνώμη όχι μόνο μου, αν σοβαρά ασχοληθεί με τα θέματα υπηρεσιών και αναφέρομαι και σε τουρισμό, αλλά αναφέρομαι και σε άλλες μορφές υπηρεσιών (όπως είναι η ύπαρξη στην Ελλάδα κέ-

«Θα στηρίξουμε την πολιτική μας στην πλατιά συναίνεση»

μέτρα που θα πάρει η κυβέρνηση του

«Τι θα κάνουμε ως κυβέρνηση». Αυτό εξαγγέλλει και αναλύει ο κ. Α. Παπανδρέου στη συνέντευξη, που έδωσε στον πολιτικό συντάκτη των «ΝΕΩΝ» Γιάννη Φάτση

ντρων τραπεζικών) αυτό που λέγεται soft ware μπορούμε να απορροφήσουμε πολύ κόσμο με φαντασία, σε υπηρεσίες τέτοιας μορφής, για την εξυπηρέτηση όχι μόνο της ελληνικής αγοράς, αλλά και πέρα από την ελληνική αγορά ασφαλώς. Πολύ πέρα από την ελληνική αγορά.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ-ΠΡΟΝΟΙΑ

ΕΡ.: Το τέταρτο πακέτο;

ΑΠ.: Το τέταρτο πακέτο, είναι ότι η αναδιάρθρωση – γιατί αυτό είναι το θέμα της παραγωγικής μας βάσης στα τρία πρώτα πακέτα – πρέπει να συνοδεύεται από μια κοινωνική πολιτική. Τη λέω αναδιανεμητική πολιτική, αλλά είναι το ίδιο, που να εξασφαλίζει τουλάχιστον αρχικά, ένα δίκτυ ασφαλείας κάθε Έλληνα πολίτη και να διασώσει το κράτος πρόνοιας που κατεδαφίζεται καθημερινά από τη Νέα Δημοκρατία. Διότι αν πράγματι πάμε για εκσυγχρονισμό, αν πράγματι πάμε να αναπτύξουμε την παραγωγική μας βάση και θέλουμε να είμαστε ανταγωνιστικοί, αυτό μπορούμε να το πετύχουμε, είτε με πολύ φθηνή εργασία και να γίνουμε οριστικά τριτοκοσμικοί, να ξεχάσουμε την υπόθεση της Ευρώπης, ή να αυξήσουμε την παραγωγικότητά μας. Κι αυτό σημαίνει εξειδίκευση και μετεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού, τον εκσυγχρονισμό του, έτσι ώστε να μπορέσει να προσφέρει σ' αυτή την πορεία. Αλλά αυτό πράγματι προϋποθέτει ότι το βιοτικό επίπεδο του εργαζομένου και ο κοινωνικός του μισθός, όχι μόνο ο μισθός ο χρηματικός που παίρνει, αλλά και ο κοινωνικός μισθός, του επιτρέπει να αναπτύξει τις πνευματικές του, πολιτιστικές του, σωματικές του, βιολογικές του δυνάμεις και να προσφέρει.

Δηλαδή για ένα υψηλό επίπεδο παραγωγικότητας, θέλεις ένα λαό εκπαιδευμένο, ειδικευμένο και ασφαλισμένο με τη βαθύτερη έννοια που υπάρχει. Υπάρχει κάποια ασφάλεια, κάποιος σκέφτεται για σένα, κάτι υπάρχει για σένα. Δεν γίνεται αλλιώς.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΡ.: Μπορείτε ν' αναφερθείτε και σε ένα πέμπτο πακέτο;

ΑΠ.: Το πέμπτο είναι ότι εδώ στην Ελλάδα μιλάμε διαρκώς για φορολογικά νομοσχέδια. Όλοι μας έχουμε ευθύνη. Είναι βέβαιο ότι χρειάζεται να θεσμοθετηθεί ένα γνήσιο, δίκαιο και αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα. Ένα σύστημα που θα θέσει τέλος στην παραοικονομία. Έχουμε παραοικονομία σήμερα, περίπου 50%, που σημαίνει απλά να το πούμε, το 50% της οικονομίας μας, δεν αποδίδει φόρους. Πληρώνουν οι μισθωτοί, οι χαμηλόμισθοι κυρίως, πληρώνουν οι συνταξιούχοι. Δεν πληρώνουν οι έχοντες και αυτό κάποτε πρέπει να τελειώσει. Και είναι πιστεύω εκ των ων ουκ άνευ. Διότι τα ελλείμματα στη χώρα μας – δεν οφείλονται τόσο στις δαπάνες μας οι οποίες είναι περίπου στα ευρωπαϊκά επίπεδα, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αλ-

λά στις εισπράξεις μας, στα έσοδά μας, τα οποία είναι πολύ πίσω. Και εκεί πραγματικά αυτή η κυβέρνηση, αποφάσισε παρά τις μεγαλοστομίες της, να περιοριστεί στους έμεσους φόρους που είναι είτε φόροι είτε τιμές ελεγχόμενων προϊόντων, δημοσίων υπηρεσιών κ.λπ., όπως έχουμε πρόσφατα, σας είπα, τα καύσιμα και δεν είναι μόνο τα καύσιμα. Κοιτάξτε το τηλέφωνο, κοιτάξτε το νερό τι πληρώνει κανείς και για το ηλεκτρικό.

Είναι σαφές ότι ακολούθησε η Ν.Δ. μια πολιτική, η οποία δεν θίγει τους πλούσιους, δεν θίγει την οικονομική ολιγαρχία. Φορτώνεται όλο το βάρος της προσαρμογής ο εργαζόμενος.

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

Τώρα όμως θα 'θελα να συνδέσω αυτά τα πέντε πακέτα με κάτι που έχει σχέση με τη δομή της οικονομίας. Τους στόχους αυτούς εμείς τους συνδυάζουμε με την αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και την αποκέντρωση. Για μας είναι αποφασιστικής σημασίας, οι αποφάσεις οι βασικές που παίρνονται για μια περιφέρεια, – και βλέπω τρία επίπεδα, τρία σκαλιά, το δήμο, το νομό και εκεί εκλογές με το συμβούλιο και εκλεγμένος νομάρχης και τέλος την περιφέρεια, που ο κύριος στόχος της θα είναι ο αναπτυξιακός. Και είναι πολύ πιο αποδοτικό, έχουμε κάποια πείρα τώρα ύστερα από 8 χρόνια διακυβέρνησης, να προτείνει δικό της πρόγραμμα ανάπτυξης κάθε περιφέρεια, να έχει και ειδικούς πόρους για να αντιμετωπίσει τα τρέχοντά της, παρά να το κάνουμε στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Δεν σημαίνει αυτό ότι δεν υπάρχει κράτος και δεν σημαίνει αυτό ότι δεν υπάρχει προγραμματισμός κεντρικός, που αφορά τη χώρα. Υπάρχει. Το κράτος πρέπει να είναι πραγματικά κέντρο αναπτυξιακής στρατηγικής. Παίρνει τις προτάσεις των περιφερειών και τις συνδέει με τις γενικότερες ανάγκες της Ελλάδας, της χώρας στο σύνολό της, της οικονομίας της χώρας μας και διαμορφώνει αυτό το πολυδιάστατο πρόγραμμα, το οποίο προωθεί πάντοτε στο μέτρο που είναι δυνατόν, γιατί δεν μπορεί να επιβάλει στον ιδιωτικό τομέα τι ακριβώς να κάνει. Πρέπει να επιλέξει εκείνες τις παραμέτρους, που θα κάνουν τον ιδιωτικό τομέα να αισθανθεί ότι μπορεί και πρέπει να αναπτύξει εδώ, να αναπτύξει εκεί, ή να αποφύγει κάποια άλλα πράγματα.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Αυτοί οι στόχοι οι τελικοί τους οποίους θα επιλέξουμε, θα πρέπει να εγκριθούν θα έλεγα

όχι με την τυπική έννοια, με την ουσιαστική έννοια, στα πλαίσια ενός διαλόγου, στο πλαίσιο αυτό που ονομάζουμε «Κοινωνικό Συμβόλαιο».

Πρέπει να δροθούν λύσεις που εξυπηρετούν τη χώρα (και) μακροπρόθεσμα και τα συμφέροντα και τάξεων κοινωνικών και περιοχών της χώρας. Εδώ χρειάζεται χρονοδιάγραμμα, για να μπορέσει κανείς να δει το φως στο τούνελ. Από την ώρα που με διάλογο μπορείς να πείσεις ότι υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα που σε μια ζετία σε βγάζει από τα αδιέξοδα και ανοίγει νέους ορίζοντες και ιδιαίτερα για τη νέα γενιά, τότε, πιστεύω, θα είναι όλοι έτοιμοι να προσφέρουν.

Εκείνο που έχει κλονιστεί απελπιστικά, είναι ο κοινωνικός ιστός της ελληνικής κοινωνίας. Είναι πραγματικά αυτές οι εικόνες που βλέπει κανείς, της σύγκρουσης κράτους και κοινωνίας, γιατί περί αυτού πια πρόκειται. Οι άνθρωποι δεν διεκδικούν, έχουν αιτήματα απλώς να μην εξοντωθούν, όπως εξοντώνονται οι εργαζόμενοι στην ΕΑΣ, όπως εξοντώνονται οι συνταξιούχοι. Πού ακούστηκε να ανατρέπεις δεσμεύσεις μιας ζωής εν μια νυκτί και χωρίς διάλογο;

Όλα αυτά, έχουν φέρει σε μια απόγνωση τον ελληνικό λαό η οποία είναι εμφανής και αυτό, σημαίνει χαλάρωση του κοινωνικού ιστού. Είναι μια πορεία πάρα πολύ επικίνδυνη για τη χώρα. Αν συνεχιστεί επί μακρόν, δεν ξέρω τι θα μπορέσουμε να σώσουμε από τη χώρα. Και γι' αυτό για μας η μόνη διέξοδος από το ελληνικό πρόβλημα σήμερα, είναι η προσφυγή στις εκλογές. Δεν υπάρχει τίποτε άλλο.

ΜΕΓΑΛΟΣ ΚΑΤΗΦΟΡΟΣ

ΕΡ.: Η κυβέρνηση διατείνεται ότι τα μέτρα της αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό της διοίκησης, στην ανάκαμψη της οικονομίας. Ο αντίλογός σας κ. πρόεδρε;

ΑΠ.: Τα μέτρα της, σαφώς οδηγούν στο μεγάλο κατήφορο. Δεν είναι μονόδρομος πρώτα - πρώτα. Είναι μεγάλος κατήφορος. Και αυτό, το δείχνουν απλά τα μακροοικονομικά νούμερα, οι αριθμοί. Τα ελλείμματα δεν καταπολεμούνται επιτυχώς, ο πληθωρισμός και πάλι ανέρχεται, η ανεργία αυξάνει, το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων έχει πέσει κατά την άποψη μου 30% με 35% στην περίοδο που διανύουμε. Μια πραγματικά τεράστια απώλεια εισοδήματος. Και ασφαλώς αυτή η πορεία, πρέπει να ανατραπεί άμεσα. Μόλις δηλαδή αναλάβει μια νέα κυβέρνηση, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ.

Αλλά θα ήθελα, εν όψει του ότι σας έδωσα μερικές μεσοπρόθεσμες πολιτικές, πακέτα, να

πω ότι πάρα πολύ άμεσα είναι όπως είπα η κατάργηση του θεσμικού, του αντιδραστικού και αυταρχικού νομικού πλαισίου και η αποκατάσταση των διωχθέντων για κομματικούς, πολιτικούς σκοπούς. Αυτό είναι ένα χρέος. Και τρίτο αλλά κλειδί, οι τομείς στους οποίους εμείς θα ριζούμε τις δυνάμεις μας και εξαιρώ το θέμα της εθνικής άμυνας, είναι η Υγεία, η Παιδεία και η Διοίκηση.

Αναμφίβολα, αυτά είναι τα τρία μεγάλα θέματα στα οποία θα εγκύψουμε. Έχουμε και για τα τρία ενδελεχείς μελέτες, προτάσεις από πολύ καιρό τώρα. Ορισμένες από τις προτάσεις αυτές, κυκλοφορούν κιόλας υπό τη μορφή διβλίων. Εδώ υπάρχουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές. Αυτό που ονομάζει η κυβέρνηση «εκσυγχρονισμό», είναι απλώς ξεπούλημα στον ιδιωτικό τομέα και σε ό,τι αφορά και στην Υγεία και τελικά και για την Παιδεία, απίστευτη πραγματικά η οπισθοδρόμηση στην Παιδεία που προβλέπεται σε αυτό το νομοσχέδιο που έγινε ήδη νόμος του κ. Σουφλιά για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν μπορούσε να υπάρξει μεγαλύτερη οπισθοδρόμηση απ' αυτή.

Εδώ έχουμε την ωμή επέμβαση του κόμματος και του κράτους στην Παιδεία και ο καθηγητής πλέον είναι αλυσοδεμένος υπάλληλος του κράτους. Άντε να έχεις πνευματική ανάπτυξη αυτή την ώρα και σωστή εκπαίδευση που όλα κρίνονται ακριβώς από αυτό.

Για να δούμε την Υγεία: Τώρα η Υγεία πώς κινείται πια; Κινείται τώρα έντονα εκτός δημοσίου τομέα. Τα φακελάκια πληθαίνουν, έχει ανέβει το κόστος της επίσκεψης, τα φάρμακα έχουν φτάσει στο απροχώρητο. Υπάρχουν άνθρωποι που δεν παίρνουν φάρμακα διότι δεν μπορούν οικονομικά να τα πάρουν, αλλά δεν ενδιαφέρεται η Πολιτεία γι' αυτούς. Αν χάθουν, χάθηκαν. Δε είχαν τις δυνάμεις να επιζητήσουν στον ωραίο ανταγωνισμό, τον οποίον προσφέρει το νεοφιλελεύθερο μοντέλο. Θυσίες.

Λοιπόν, πράγματι θέλω να τονίσω, ότι οι μεγάλες μας προτεραιότητες, είναι Υγεία, Παιδεία, Διοίκηση. Και πρέπει να πω ότι αυτό που κάνουν και στη Διοίκηση είναι απίστευτο. Το ότι θα υπάρχει επιτροπή 4μελής της οποίας πρόεδρος θα είναι ο Πρωθυπουργός και θα καθορίζουν εκεί τις μετατάξεις και μεταθέσεις, δεν έχει ξανακουστεί. Πρόκειται περί γελοιοτήτας, αλλά δείχνει και τις προθέσεις. Τη διαμόρφωση ενός κράτους διωγμών και πελατειακών σχέσεων.

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

ΕΡ.: Πόσο ρεαλιστικό, αποτελεσματικό δηλαδή, είναι το αίτημά σας για εκλογές; Ποιος θα αναγκάσει την κυβέρνηση να πάει σε εκλογές; Η κυβέρνηση δεν θέλει να πάρει το μήνυμα - αίτημα για εκλογές. Τι απομένει στην αντιπολίτευση;

ΑΠ.: Η αντιπολίτευση πρέπει να συνεχίζει να πιέζει και να εκφράζει αυτό το κρίσιμο αίτημα για τη διάσωση του τόπου. Πιστεύω ότι και οι κοινωνικοί αγώνες έχουν πολιτικοποιηθεί τώρα και ο στόχος είναι ο ίδιος. Και πράγματι, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θα έχει μπροστά της δύο εναλλακτικές πορείες. Η μια πορεία θα είναι αλύγιστη. Με την ανικανότητά της, με τα αναχρονιστικά της μέτρα, με την ταξική της σκληρή πολιτική, με το αλαλούμ της, να προσπαθήσει να τραβήξει ως το κάποιο τέλος. Αλλά ταυτόχρονα, με αυτή την επιμονή και με αυτή την πορεία, θα οξύνεται η κοινωνική σύγκρουση, ο κοινωνικός ιστός θα γίνεται λιγότερο ισχυρός, θα δυναμιτίζεται. Και πιστεύω ότι σε κάποια φάση θα οδηγηθούν στις εκλογές. Δεν έχουν άλλη λύση εφόσον έχουμε αφαιρέσει και το αφαιρώ συνειδητά, το άλλο, μια εκδοχή για εκτροπή, που δεν πιστεύω ότι είναι εφικτή σήμερα στην Ελλάδα. Η μια γραμμή είναι να συνεχίσουν με αυτή την πορεία με κοινωνική σύγκρουση και αποδοκιμασία και η άλλη να πάνε σε εκλογές τώρα.

Έχουν ξεκινήσει στην πρώτη πορεία. Πιστεύω ότι θα 'ρθει η στιγμή ίσως και γρήγορα, ανά πάσα στιγμή μπορεί να έρθει, της προσφυγής στη λαϊκή ετυμηγορία, με γνώση ότι θα υπάρξει απώλεια για τους ίδιους, αλλά τουλάχιστον να απομείνει κάτι από το οικοδόμημα αυτής της συντηρητικής παράταξης, που τόσο συχνά έχει βάλει τον τόπο μας σε ταλαιπωρίες.

**ΑΥΡΙΟ:
Η «άλλη
αντιπο-
λίτευση»**

**Στόχοι: Εσωτερική ανασυγκρότηση και
ανόρθωση του διεθνούς κύρους της χώρας**